

Diarienummer:
IMY-2024-13935

Ert diarienummer:
Ju2024/02057

Datum:
2024-11-08

Yttrande över Kompletterande förslag till betänkandet En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13)

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

IMY lämnar följande synpunkter.

Uppgifter om den övervakades position vid elektronisk övervakning (avsnitt 5)

Förslaget i den del som rör kontaktförbud

IMY anser att utredningens förslag, även med beaktande av de begränsningar som föreligger, till exempel att det bara får ske i visst syfte, är relativt långtgående och innebär ett ytterligare intrång i den enskildes personliga integritet. Detta eftersom Polismyndigheten, om förslaget går igenom, ges en utökad möjlighet att i vissa situationer kartlägga och övervaka förbudspersonens rörelsemönster. Förslaget medför också enligt IMY:s bedömning en ökad personuppgiftsbehandling, genom att positionsuppgifter kommer att kunna tas upp och registreras över en något längre tidsperiod jämfört med idag.

Mot bakgrund av förslagets ingripande karaktär behöver det föregås av en noggrann analys av dess inverkan på den enskildes personliga integritet. IMY kan konstatera att utredningen till viss del har gjort en integritetsanalys, men bedömer att den är för generellt hållen. Utredningen anger bland annat att en utvidgad möjlighet att registrera och ta fram uppgifter skulle innebära ett sådant betydande intrång i den personliga integriteten som avses i 2 kap. 6 § regeringsformen, men specificerar inte konkret på vilket sätt. Utredningen tar till exempel inte uttryckligen upp att förslaget medför en ökad personuppgiftsbehandling och vad det kan innebära för den enskildes personliga integritet. Utredningen har inte heller beskrivit hur det praktiskt och tekniskt ska gå till när Polismyndigheten ska ta fram uppgifter om den övervakades position retroaktivt. IMY förstår att det inte ska få ske utan en indikation på en överträdelse, men hur polisen ska kunna ta fram uppgifterna retroaktivt och vilka tekniska lösningar som är möjliga och hur de förhåller sig till dataskyddslagstiftningen och dess grundläggande principer, till exempel den om uppgiftsminimering, har inte analyserats.

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

Utredningen har gjort gällande att den föreslagna åtgärden skulle bidra till att säkerställa en effektiv elektronisk övervakning av kontaktförbud och att brott därigenom kan förebyggas och skyddet för förföljda och trakasserade personer kan förbättras. Detta ändamål anser utredningen väger tungt. Förslaget bygger till stor del på de av Polismyndigheten beskrivna problemen med gps-positioneringen och falsklarm. I utredningens betänkande framgår att polisen har uppgett att det sig om ett stort antal falsklarm som utöver att vara mycket resurskrävande för myndigheten skapar en onödig stress för skyddspersonen, eftersom polisen ofta kontaktar skyddspersonen i samband med larmen för att kontrollera så att han eller hon befinner sig i säkerhet. Som utredningen själv tidigare har påtalat är den tekniska utrustningen som i dag används för elektronisk övervakning av kontaktförbud också föråldrad och behäftad med stora brister. Det har även framgått att den norska polisen använder sig av en annan teknisk utrustning för elektronisk övervakning av kontaktförbud, vilken tycks fungera väsentligt bättre än den utrustning som används i Sverige samt att det i Norge är ovanligt med falsklarm.¹ IMY har förståelse för problematiken, men anser inte att det faktum att den tekniska utrustningen för elektronisk övervakning vid kontaktförbud inte är tillräckligt bra ensamt kan motivera en sådan utvidgning som föreslås. IMY anser därför att behovet av den föreslagna åtgärden kan ifrågasättas. Dessutom ligger det i farans riktning att ett behov av åtgärden inte alls kommer att finnas om/när den tekniska lösningen framöver byts ut eller kraftigt förbättras.

Mot ovanstående bakgrund anser IMY att det kan ifrågasättas om det finns ett tillräckligt starkt behov av den föreslagna åtgärden. Om förslaget ska genomföras är det av stor vikt att det inom ramen för det fortsatta lagstiftningsarbetet görs en noggrann behovs- och integritetsanalys. I integritetsanalysen bör ingå att överväga hur uppgifterna ska tas fram och behandlas i samband med att de tas fram retroaktivt och hur det förhåller sig till dataskyddslagstiftningen. Det bör även övervägas huruvida förslaget, utifrån att det medför en ökad personuppgiftsbehandling, kan komma att påverka andra förslag som utredningen har lämnat.²

Förslaget i den del som rör preventiva vistelseförbud

Utredningen har anfört att de skäl som motiverar en utvidgad reglering för kontaktförbud i stor utsträckning gör sig gällande även för preventiva vistelseförbud. Det har därefter lämnats en kort beskrivning av behovet av den föreslagna åtgärden och förväntad nytta. Utredningen har inte fört ett resonemang kring integritet specifikt hänförligt till preventiva vistelseförbud.

Det IMY redogjort för ovan angående IMY:s betänkligheter kring behov av åtgärden samt en bristande integritetsanalys är tillämplig även i denna del. Dessutom anser IMY att även om preventiva vistelseförbud har flera likheter med kontaktförbud finns det också vissa olikheter som skulle kunna påverka bedömningen av förslagets proportionalitet och nödvändighet. Några sådana olikheter har utredningen inte tagit upp. IMY kan till exempel konstatera att erfarenheterna av användningen av kontaktförbud respektive preventiva vistelseförbud skiljer sig markant. Medan kontaktförbudslagstiftningen har funnits i många år trädde lagen (2024:7) om preventiva vistelseförbud i kraft så sent som i februari 2024. I det lagstiftningsarbetet ansåg IMY att lagen borde ha tidsbegränsats för att ge lagstiftaren möjlighet att utvärdera behov, effektivitet och proportionalitet.³ Även om lagen inte gjordes

---

¹ Se SOU 2024:13, avsnitt 8.2.2.

² Exempelvis förslagen om större geografiska områden för både utvidgade och särskilt utvidgade kontaktförbud samt förslaget om att använda särskilt utvidgade kontaktförbud som en förstahandsåtgärd.

³ Se IMY:s yttrande över Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser (Ds 2023:17) den 17 oktober 2023.

tidsbegränsad uttalas i förarbetena att det finns skäl att följa upp lagen och dess tillämpning efter att den varit i kraft en tid.⁴

IMY anser mot ovanstående bakgrund att det inte går att bedöma om det finns ett tillräckligt starkt behov av den föreslagna åtgärden och om förslaget är proportionerligt. IMY ifrågasätter också om erfarenheten av användningen av preventiva vistelseförbud är tillräckligt stor för att genomföra den åtgärd som utredningen föreslår. Om förslaget ska genomföras är det av stor vikt att det inom ramen för det fortsatta lagstiftningsarbetet görs en noggrann, och självständig, behovs-, proportionalitets- och integritetsanalys. IMY anser att det i så fall också bör övervägas om den föreslagna åtgärden kan införas under en tidsbegränsad period och först efter en utvärdering, till exempel i samband med att lagen följs upp, eventuellt införas permanent.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Jonas Agnvall efter föredragning av juristen Mika Kortzon.

Jonas Agnvall

---

⁴ Prop. 2023/24:57 s. 28.